Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Apollo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Visual Library

PUELLARES INEPTIÆ. CAP VII.

A ET mala puellarum ludicrum vocat Nicander in Alexipharmacis.

Τοιαις ὄρεσι 'Ενδυκεως παίζουσι ἐν ἑψήμασι κούραις.

ἑψήματα τὰ παίγνια, exponit interpres; ludunt enim puellæ, oblectanturq; malis. Multa vero hujuſmodi, quæ ad inſaniam propemodum tendunt, inter ineptientes amatores fieri videmus, ut merito nonnulli dicant ἀφροδίτην dictam, παρὰ τὸ ἀφραίνειν, id eſt, à deſipiendo, cum præſertim Euripides dicat, Τὰ μωρὰ γὰρ πάντ' Ἀφροδίτης βροτοῖς. *Mortalium eſſe ineptias quæcunq; Veneris cauſa fierent.* Atque ob hoc ipſum Catullus amicum Flavium veretur, ne quid ineptiarum faciat.

Sed & μῆλον etiam exponitur, ἔρως, amor quod μῆλον ſit illecebra ad Venerem, ex Theocr. Idyal. 6.

VENUS. CAP. VIII.

IPſa etiam Venus malo inſignis eſt. Nam apud Sicyonios ſtatua ei erecta erat cum malo in manu una, papavere in altera: ex malo quidem amorem, ex papavere vim prolificam, ac ſeminis copiam ſignificantes. Nam & lepus illi ob fœcunditatem dedicatus, id quod in Amoribus Philoſtratus, ut ejus animalis commentario alibi explicuimus, ſumma narrationis laſcivia percurrit. Idem author Venerem in antro ſtatuit molliter in ſtratis floribus recubantem, juxta quam fons irriguus vitrea perſpicuus claritate proſilit. Ibi amatoriam Veneris ſuppellectilem pyxidas, pectines, ſpecula, cymbala cum crotalis, omniaq; arma pruriginis, amœnitatumq; & illecebrarum alia atq; alia illectamenta recenſe-B repoſſis, quibus colluſtrandis oculos quidem delaſſari ſentias, ſatiari vero numquam. Quod vero in antro cubitet Venus, apud Græcos eſt μυχία ἡ Ἀφροδίτη, *Mychea Venus*, quod ſeceſſu & abdito loco gaudeat, μυχοὶ γάρ οἱ ἐνδότατοι καὶ ἀποκεκρυμμένοι τόποι, *interiores, maximeq; remoti, & occulti obſcuriq; loci.* Tum ipſius Deæ munera Latini Furta nuncupavere, quia celari vult ſua furta Venus. Quare Daphnis apud Theocritum in Venerem indignatus, eam in Idam montem remittit ad Anchiſem, ubi quercetum eſt, in quo ſcilicet occultari poſſit, nulloq; rubore in molli cyperi prato laſcivire.

Veneris ſtatua apud Sicyonios.

Hinc Muſæus eam ſecretam Apulejus clandeſtinam, & Ovid. lib. 2. de Arte, furtivam vocant.

NEMESIS. CAP. IX.

ERat & mali arboris ramus in manu læva Nemeſeos, quam Marathoniæ pugnæ monumentum Phidias lapide Pario dicitur excidiſſe Athenis, corona cujus, & cervis, & parvis quibuſdam victo-C riis inſignita; dextera vero phialam tenebat cum Æthiopibus inſculptis, propter Oceanum fluvium, quem Æthiopes accolunt. Ea vero de cauſa mali ramus Nemeſi geſtandus dedicatur, quod Veneris habitu Nemeſis dea ſit primum ſolita figurari, ut habetur in Suidæ collectaneis: nam alterum illud de ſtatua Phidiaca, apud Pauſaniam eſt.

SACRUM HERCULIS. CAP. X.

NEque tamen ierim inficias, aliis quoq; diis malum fuiſſe gratam, ut victimarum loco nonnumquam acciperetur, ac feliciſſime litaret. Nam ſi quando Bos, quam Herculi ſacerdotes immolare voluerant, aufugiſſet, malum illi ramis quatuor compoſitis, quadrupedis illius inſtar ſacrificabant. Hujus rei mentio eſt apud Suidam, neq; non apud Pollucem. Narraturq; res ſuper hiſtoria de Bœotorum hoſtia, quæ fluvio Aſopo ita aucto, ut tranſiri non poſſet, eo loco unde victima erat adducenda, ne qua ſacrificio mora fieret, pueros ajunt malum quatuor ſtipulis vice pedum ſuſtentaſſe, duaſq; D loco cornuum addidiſſe, atq; ita Herculi obtuliſſe: cumq; ita litare viſi eſſent, rem in conſvetudinem proceſſiſſe, atque μήλιον inde Herculem appellatum, quaſi Pomonum dicamus. Alii eventum hujus pomi pro Bove oblati ad Athenienſes transferunt: nam Bœoticum ſacrum loco arietis fuiſſe volunt, Apollodoro hæc apud Zenodotum tradente.

Pol. lib. 1. de vocabulis rerum.

Bœotorum hoſtia Herculi.

Hinc proverbium μήλιος Ἡρακλῆς, Pomarius Hercules Chil. 2 cen. 7. proverb. 7. de ſpecie magnifico, ſed re ipſa impotente.

APOLLO. CAP. XI.

QUin & Apollo mali coronam, priuſquam laurum ſeligeret, adamavit, eaq; victores in certaminibus coronari voluit, ut in luculento Archiæ tranſticho legitur: Τέσσαρες εἰσὶν ἀγῶνες. quod Epigramma in omnium jam manibus verſatur. Apud Pauſaniam legas ſtatuam Apollini μαλεάτῃ erectam, ſive à malo quo gauderet, ſive ob paſtoralem, quam per aliquot annos vitam egit. Nam μῆλα proprie τὰ ἴδια τὰ τετράποδα. Unde uniuſcujuſque quadrupedis tergus melote dicitur, ut obiter Pauli locus animadvertatur ex epiſtola ad Hebræos cap. XI. *Circumierunt in melotis.* Sed & μῆλον τῶν χαρίτων,

Auſto I-ſther. lib. de Coronis. Præſertim oves. Pſalm. I. Homer. Il. lib. 6.

quippe, ut etiam apud nos unumquemq; denotat fructum. Ab ea vero æquivocatione factum ut A
Herculis ſacro, quo de paulo ante dictum, æquipollere malus pro Bove indicaretur: cum & minimè redargui poſſet, quin quadrupes, & eodem nomine victima cenſeretur. Fructiferarum autem arborum plantatio hieroglyphice in Divinis literis accipitur pro diſciplina Doctorum, ut ſentit Heſychius. Hinc David: *In lege ejus meditabitur die ac nocte, & erit tanquam lignum quod plantatum eſt ſecus decurſus aquarum, quod fructum ſuum dabit in tempore ſuo.* Et, *Ego plantavi, Apollo rigavit,* ait ad Corinthios Paulus. Ad hoc pertinet, quod de plantatis arboribus lex jubet primo, ſecundo & tertio anno decerpi nihil: quarto quæ leguntur, offerri Deo, quinto etiam reliquis uſus permittitur. Ex quo tempora quatuor ſignificantur à tempore legis uſq; ad Davidem, à Davide uſq; ad tranſmigrationem Babylonis, à tranſmigratione uſq; ad adventum Chriſti, quibus annis fructus inutilis omnis fuit, ſed ſpes tantum promiſſa bonæ frugis. Chriſti autem tempus proventum Deo dicavit annusq; ſanctus appellatus. Anno autem quinto facta omnibus copia, permiſſusque fructuum uſus tam Judæis quam gentibus, Apoſtolis eos liberaliſſime effuſiſſimeq; diſtribuentibus. Sed quod ad Pythia ſpectat, quamvis victores lauro mox coronari cœperint, mala tamen ex Apollinis templo decerpta, B
ut Lucianus ait, coronis inſerebantur. Hinc illud apud Apuleiũ de Paride: *Tunc animo volenti Phrygius juvenis malum, quod tenebat aureum, velut victoriæ calculum, puellæ tradit.* Sunt qui, uti ſuperius ſuo loco dictum, Delphicam laurum baccas tantæ magnitudinis habuiſſe dicant ut poma dici meruerint. Plinius maximis quidem eam baccis fuiſſe memorat ſed nihil ad pomum. Et Archiam in ea ſermonis puritate quicquam improprie poſuiſſe, mihi perſuadere non poſſum. Si cui tamen de baccis illis grandioribus commentum placet, contra ego haut ſane multum contenderim: nam hodie uniuſcujuſq; arboris fruticisve baccas Pomella vocitamus.

TRES HERCULIS VIRTUTES. CAP. XII.

Poma tria in Herculis ſtatua quid.

Plin. & Solinus interpretantur æſtuarium maris meatu flexuoſo inſtar Draconis.

QUod vero ad Herculem pertinet, initio diximus ſtatuam ejus eſſe in Capitolio egregie factam ex ære Leonino inſignem ſpolio, & clava, quæq; tria læva manu poma contineat: eas ſignificare tres in Heroe virtutes inſigniores, quarum una eſſet excandeſcentiæ moderatio, altera avaritiæ temperamentum, tertia generoſus voluptatum contemptus. Verum quod fabulantur illum, quo mala hæc ab hortis Heſperidum auferret, draconem extinxiſſe, qui pervigili cuſtodia hortos eos tuebatur, ſignificat illum concupiſcentiæ modum impoſuiſſe, ut alibi per Draconem voluptuoſam libidi- C
nis mollitudinem intelligi declaravimus ex Philone. Spolium vero Leonis dubio procul generoſum animi robur, mentiſq; præſtantiam oſtendit. Quid vero clava ſibi velit, alibi explicuimus, cum illam & rationem & diſciplinam ſignificare contenderemus, quoq; præſtantius hæc in Hercule vigeſcunt, eo illi ex firmiori validioriq; trunco, quippe ex quercu materia incorrupta clavam attribuunt. Firmitatē enim & vires indicari ex quercu ſuperius oſtenſum. Nodoſa vero fingitur clava, propter ſcrupulos & difficultates, quæ virtutem indagantibus, qua duce veram virtutem agnoſcere poſſumus, ſeſe contra magno errorum agmine contracto frequenter objiciunt ac omnibus occurſant locis.

ASTRA SOLQUE. CAP. XIII.

Quæ & Atlantides à Patre Aſtronomiæ peritiſſimo. Nam heracleos, aeris gloria, Soli maximè competit.

QUæ quamvis ita habeant, non deſunt tamen, qui aliter philoſophentur, & prout quiſque huic vel illi deditus eſt diſciplinæ fabularum ſenſum in eam trahit ſententiam, quam profeſſionis ſtudiorumve ſuorum conditio ſuggerit. Nam qui moralem ſequuntur Philoſophiam, ea de malis, quæ ſuperius recitavimus, commenti ſunt. Qui Aſtronomia delectantur, per aurea mala aſtra ſignificari contendunt, preſertim apud Heſiodum, ubi Heſperides Noctis filiæ commemorantur, Herculem D
vero Solem eſſe dicunt, quo decedente precioſa illa meſſis paſſim oboriatur, & mortalium oculis offeratur.

VERI AMORIS FRUCTUS CAP. XIV.

SEd ut ad amorē unde digreſſi ſumus, revertamur, ipſa etiam numiſmata omnium ætatum teſtimonio pomum Veneri dedicatum oſtendunt: ſed ei Veneri de qua fructus expetitur, propter quem rerum natura amoris vim univerſo animantium generi elargita eſt: nempe ut ſatis rite feminibus, rerum

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN